

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSÁG

Megjelen minden szerdán és szombaton este.

Kéziratokat vissza nem adunk.
Szerkesztőség: Kazinczy-utca 666.
Kiadóhivatal: Landesmann Miksa és Társanál.

Szerkesztik:

dr. Buza Barna és dr. Székely Albert

Előfizetési ár: egész évre 10 korona, félévre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 fillér. — Egyes szám ára 10 fillér.

Hirdetéseket a legutányosabb árban késsük.

1905—1906.

A „Felsőmagyarországi Hírlap“ számára írta: **dr. Barabás Béla** orsz. képviselő.

Az emberi élet kiszabott határának egyik mértföldmutatójához értünk. Egy arasznyi idővel több, amit el hagyunk, s ugyanannyival kevesebb az, ami még előttünk van.

Az időt nem állíthatjuk meg egy pillanatra sem, mert az megy, fut, rohan tovább. De álljunk meg mi emberek egy-két percze, a tűnő évek határkövével s mint e nagy világnak vándor utasai nézzünk vissza a befutott pályára és nézzük meg, hogy milyen ut áll még előttünk.

Vegyük számba a multat s készüljünk a jövőre.

Azonban az elmélkedésnek ez ünnepélyes perceiben némuljon el az egyéni, önző szempont. Jusson eszébe ma mindenkinek, hogy az az élet, amit a végzet az egyes embernek juttatott osztályrészü, az nem csupán az övé. Hanem az az élet mindnyájunké, egy egész nemzeté, ami édes magyar hazánké.

Mit cselekedtünk a multban?

Védjük jogainkat, őriztük alkotmányunk templomát s hazánknek tartozó mélységes szeretetünkkel rendületlenül állottunk meg törvényeink igazsága mellett. A nemzet kitarításán és lelkesedésén megtört durva ereje a törvényeket tipró hatalomnak.

És mire készüljünk ez új évben?

Semmi egyébre, mint becsületesen folytatni ezt a nagyszabású, elszánt küzdelmet, még erősebb kitarással s a lelkesedésnek fokozottabb tüzével!

Mert ez az ország szabad, önálló és független ország. Népei a magyar hazának gyermekei, nem pedig Ausztriának alárendeltjei és nem a császárnak hűbéresei.

Nekünk királyunk van, aki a magyar alkotmányra és törvényeinkre esküt tett, hogy azt megtartja és megtartatja! Ez az eskü azt hirdeti nekünk, hogy a mi nemzetünk Isten adta törvényeivel, ezredéves alkotmányával fejedelmi akarat nem rendelkezhetik s a mi nemzetünk újabb ezredekre hivatott jövőjét elbizakodott emberi kezek szét nem téphetik soha. A nemzeti akaratnak tehát teljesednie kell.

Ez az eskü azt hirdeti az egész világnak, hogy az európai művelt nemzetek között Magyarországnak önálló élete, szabadsága és jövője, nem a zsarnoki hatalom önkényének vagy szeszélyének van kiszolgáltatva, hanem ez az élet, ez a szabadság, ez a jövő: magának az emberiségnek rendje, a természeti erők összhangjának eredménye, a népek örök Istenének igazságszolgáltatása!

A mi törvényeinket, alkotmányunkat, igazságunkat, nyelvünket és zászlónkat meg kell védenünk mindenkivel szemben, még a királylyal szemben is.

Ezt tettük a multban s ezt fogjuk tenni a jövőben is.

A mi szavunkat, kívánságunkat és vágyunkat Bécsben nem hallják, nem hallgatják meg. Ne menjünk tehát olyan messze. Közelebb van mihozzánk az Isten, majd meghallja, majd meghallgatja Ő!

A küzdelem és keserűséggel tele mult év után, jöjjön és legyen egy új esztendő, egy szebb jövő, — győzelemmel és dicsőséggel!

Igy kívánjunk boldog új évet, édes nemzetünknek, szeretett hazánknek!

I. Ferencz József újévi üdvözlése

Irta: dr. Nagy György.

A képviselőház a december 19-iki ülésen felhatalmazta az elnökséget hogy a Ház újévi jókívánságait tolmácsolja a király előtt.

Bár tudom, hogy Justh Gyula, a képviselőház színmagyar lelkű elnöke méltóan fogja megoldani a reá bízott nehéz feladatot, én a magam részéről így szólanék I. Ferencz Józsefhez:

Felség! Az idő kerekre újra fordult egyet, Felséged egy évvel öregebb lett, a sirhoz egy lépessel közelebb lépett. Az öregezés új tapasztalatokkal gazdagít, a sirhoz közeledéssel terjed az élet látóköre.

Felségedet az Ur Jézus születésétől számított 1905-ik év azzal az értékes tapasztalattal gazdagította, hogy a magyar nemzet előtt az alkotmány a legszentebb kincs s a nemzet ezt a kincset sem szemfényvesztő ígéretekért el nem ajándékozta, sem erőszakkal elrabolni nem engedte. Felségednek a látóköre a sirhoz való közeledéssel kiterjedvén, látnia kell azt, hogy a magyar nemzet fiainak szeméből az elszántságnak, a Hazaszeretnek tüze sugárzik, az a tűz, melyet Felséged életének tavaszán már látott egyszer kigyulni, az a tűz, melynek izzó lángjában akkor, 1849 április 14-én a koronának gyémántja is megolvadt, az a tűz, melyet sem a kufsteini börtön éjszakája, sem a gyilkos golyónak sűrű füstje nem tudott kioltani, elhomályosítani. Felségednek látnia kell azt, hogy haragos hullámokat ver a nemzeti elkeseredés tengere, a mely hullámok most még csak a császári akarat csolnakait: az ügyvivőket, a megyebiztosokat ostromolják, azokat vetik a megvetés, a kiközösítés pusztaságaira, de a mely hullámok hatalmas erejét bizonyítja az, hogy egykor 1849 április 14-én magát a királyi gályát is örvénybe tudták temetni.

A beköszöntőtől 1906. évben el kell dőlnie annak, hogy a nemzet akarata erősebb-e, vagy a királynak tiltakozása; hogy az eskü oltártüztől nyeri-e fényt a korona, vagy a szuronyok csillogásától; hogy Isten előtt leiprot millióknak tördelt zokogás-kedvesebb vagy egynek diadalmos góterháltzása?

Mi nem keressük az alkalmat, de gyván nem is térünk ki előle, ha kétséges, hogy eldöntsük azt, hogy a nemzet akarata az erősebb, mely akaratot a szuronyok erdősé nem tudja megdönteni s mely akarat Isten segédével, ha kell vérről, szenvedéssel, halállal, de diadalra vezet.

De nem keressük az alkalmat! Századoknak vérzivatarjai után a béke gyümölcsöző munkájára vágyunk, hogy az ipar, kereskedelem, az östermelés virágozzék, hogy anyagi és szellemi téren fejleszthessük örökös s így a művelt népek sorában az elsők között legyünk s boldog néppel együtt örüljünk a felkent király, szabad nemzet gyermekei alkotmányos uralkodójuknak hű alattvalói legyének.

Felséged se keresse az alkalmat! Ne hallgasson gonosz tanácsadóira, hanem hosszú évek gazdag tapasztalata, a sirhoz közeledés szélesedő látóköre, nemes megindultsága vezesse elhatározásában s akkor be fogja látni, hogy millióknak akarata erősebb kell, hogy legyen, mint egynek tiltakozása, hogy áldásosabb az eskünek szentsége, mint a szuronyoknak ereje; be fogja látni, hogy nem csak Istennek, de Felségednek is kedvesebb munkás, szabad nemzet gyermekeinek örömhymnusa, mint vérbe fojtott, letiprot millióknak hörgő átká, káromló zokogása.

Mi hajlandók vagyunk feledni közel három évek szomorú eseményeit, 1904 november 18.-t, 1905 szeptember 23.-t, december 19.-et, de Felséged is feledje el a chlopi „sohá”-t, az igért végtelen nyomort és szenvedést s míg mi arra fogunk emlékezni, hogy Felséged e nemzet felkent, koronás király, kinek mi alattvalói hűséggel tartozunk, addig Felséged arra emlékezzék, hogy 1867 június 8-án esküt tett arra, hogy szentül és sérthetetlenül megtartja Magyarországi jogait, alkotmányát, függetlenségét, szabadságát, hogy szentül és szigorúan megtartja Magyarországi törvényesen fennálló szabadságait, kiváltságait, törvényszerű szokásait, szentesített törvényeit minden pontjaikban cikkeikben és záradékaikban s esküjére emlékezzve nevezzen ki független magyar felelős miniszteriumot (1848: III. t. c.) ne gátolja az öndlő vámterület megvalósítását (1899: XXX. t. c.) ne ellenesse a magyar vezényszót (1867: XII. 11.)

Felségeden áll, hogy életének ösztét egy szabad nemzet szeretetének napja aranyozza-e be vagy pedig egy jogaitól megfosztott, az esküben veletl hitében csalatkozott nép gyűlöletének éjszakája vessen sötét árnyékokat élete alkotnyára.

Mi határozunk már. Mi Magyarország jogait, alkotmányát függetlenségét, szabadságát, ezen szent kincseinket megtartjuk, ellenük bárki által intézett támadásokat visszaverjük, a támadóval, mint ellenséggel bánunk, s kincseinket vérünkkel, életünkkel is megoltalmazzuk. Isten mintek egy segéljen!

Felségeden a sor határozni!!

Általános titkos szavazati jog.

Olvasom a jelenleg törvénytelenül kormányon ülőktől közbocsajtott »Törvényjavaslat-tervezet az országgyűlési képviselő-választói jogról.« Igaz ugyan, hogy ez nem a képviselőháznak van benyújtva — szerzői talán magok sem számítanak arra, hogy törvényjavaslat — tervezetük törvényjavaslatú válva országgyűlési tárgyalás alá kerüljön és az talán csak »captatio benevolentiae« akar lenni, hogy azzal a népek eddig politikai jogokban nem részesült rétegeiben némi népszerűséget szerezzenek: mind a mellett jónak vélem azzal kissé foglalkozni, egyes részei felett véleményt mondani. És pedig — mivel nem tartom teladatomnak csak azt helyeselni a mi tőlünk ered és feltétlenül rosszalni mindent, ami az ellen oldalról jön: előre is kijelentem, hogy sokban elfogadom a tervezet elveit.

Nem lephet meg senkit, hogy e kérdéssel foglalkozom, a ki tudja, hogy ezzel már képviselő koromban is foglalkoztam. 1871. végnapjaiban megválasztatván itteni képviselővé, mielőtt az országgyűlésre elmentem, beszélgeték azzal, ki pártunk részéről főképen vezette a választást és mondtam, hogy én nem vagyok képes csak a vagyonos embert tartani hazafinak és okos embernek, s azért az általános szavazati jognak

vagyok híve. »Beszéltünk mi már erről — felelé ő — de veszélyesnek tartjuk, ettől Isten mentsen.« Nem láttam aggályát alaposnak, de még sem akarván magamat választóim színe-javával ellentétbe helyezni: országgyűlési beszédemben kifejtém ugyan fentebb érintett elvem, és hogy az én logikám engem egyenesen az általános választói joghoz vezet; de mivel ettől most még sokan félnek, tehát még nem általában érzett szükség: nehogy ugrást fégyünk, most még nem teszék ez iránt indítványt, de csatlakozom azon indítványhoz, mely az általános szavazati joghoz legközelebb áll, a melylyel az a mostanihoz képest legtágasabban kiterjesztetik.

A mi pedig a titkos szavazást illeti, azt nem csak, hogy határozottan követeltem, de az azt pártoló kisebbség előadója is választá.

A tervezet 1. § a választói jogot ad a 24-ik életévet betöltött férfinek, aki irni és olvasni tud. A tervezetnek bevallott célja az általánosítás, a kiterjesztés. Itt pedig megszorítás van, minden indoklás nélkül. Most a választói jog gyakorlata a törvény elegendőnek tartja a 20 évet: miért szorítsuk meg tehát azt négy évvel? Miért nem szavazhatnának ezentul is a 20—24 év közti fiatalok? Hiszen tudtommal ezek eddig nem okoztak semmi bajt: maradjunk tehát a 20 éves koránál.

Hogy a tervezet a nép alsó rétegeiben s a nemzeitségeknél is, népszerűséget keres mutatja az, hogy az »irni és olvasni tud« szavak elől kihagyja a »magyarul« szót. Ezt talán pótolhatni véli a 3. §. azon rendelkezésével, miszerint képviselővé csak az választható, ki a törvény azon rendelkezésének, hogy a törvényhozás nyelve a magyar, megfelelni képes, »és nem választható« a ki valamely nemzetiségnek a másik elleni gyűlöltre izgatása miatt jogerősen el volt ítélve.

Ezen rendelkezések azonban csak a képviselő-jelöltre, nem a választókra szólnak. Már pedig oly időket élünk, a melyekben az országkeleti részén lakó oláhok*) — sőt éjszaknyugoti részén lakó tótok közt is — (az éjszakkéleti részekben nem) — vannak izgatók, a kik nyíltan az ország épsége, a magyar állam eszméje, sőt minden ellen, ami magyar, — izgatnak, ezek tehát és követők nem csak nem igaz polgárai a magyar hazának, de bevallott ellenségei. Hogy adjunk hát ezeknek szavazatot . . . ? Való ugyan az is, hogy ilyen ellenségünk bőven van a magyarul irni és olvasni tudók közt is; viszont még bizonyosabb, igen sok magyarul irni és olvasni nem tudó van, aki azért nem

*) Magyarul írok: a románok magyarul oláhok.

ellenségünk, ártatlan békés polgára hazánknak, a kik tehát amazok miatt nem nyernének szavazati jogot — ami nem igazságos — de hát hogy találjunk más módot?? Végre is talán lehet reményleni, hogy azok a nemzetiségek is átlátják idővel, hogy Magyarországon ők nem lehetnek urak a magyarok felett, és hogy Magyarországot nem magyarra nem tehetik, se annak egyes részét ki nem szakíthatják, — mint átlátják ezt (a szászokon kívül) — hazánk német lakói és lesznek ők is a hazánk békés polgárai: akkor megadhatjuk mindenkinek a szavazati jogot magyarul irni és olvasni tudás nélkül is, — de addig türelem.

A 2. §. az okokat sorolja fel, melyek mellett a választói jog nem gyakorolható. Itt még pótlólag felelődk lennének a gazdai hatalom alatt álló cselédek, s a katonai fegyelem alatt álló pénzügyőrök, állami és községi rendőrök.

A 3. §. a választhatóságról szól. Azon kívül mit már fentebb mondtunk, — az ellen nincs észrevételünk.

A 4. §. a képviselő-választó kerületeket választó körökre javasolja felosztatni, hogy ne legyen szükséges a választóknak egy központra össze jönniök. Természetes, hogy ezt is helyeseljük: ez annyira sokszor fejtegetett régi óhajtatásunk, hogy azt most bővebben indokolni feleslegesnek tartjuk.

A 6. §. a titkos szavazást rendeli. Ezt oly sokszor ajánlottuk e lapok hasábján is, hogy csak örömmünket jelenthetjük ki a felett, hogy végre ott is félkarolják, a hol eddig legerősebben ellenezték. Röviden mondvá: csak ez biztosíthatja a választás tisztaságát, felelőssé teszi a visszaélések ellen eddig hozott törvényeket, sőt az összeférhetlenségi törvényt is.

Hogy szavazat-egyenlőség esetében sorsuzás döntson — a vak sorsra bízni, ki legyen egy kerület képviselője — kissé helytelennek látszik. De alig vagyunk képesek más megfelelő módot ajánlani. Legfeljebb azt lehetne kívánni, hogy egy pótszavazásra hivatnának be a kerület központjában azon választók, kik — bármi okból — a rendes szavazat-szedésnél nem szavaztak. Ezek már szinte bizonyosan lebillentenék a mérleget — és ez igazságosabban mutatná a közbizalmat. De ha ezek is egyenlően szavaznának — akkor már csakugyan a sorsra kellene bízni.

A 8. §. meghagyja a választott képviselő megbízásának 5 évi tartamát, helyesebben mondvá a választást 5 évre. Mi minden esetre jobban szeretnénk a 3 évre visszamenni, hiszen 1872-ben, képviselő koromban a Szapáry Gyula gróf választási törvényjavaslatát agyonbeszéltük (akkor

Rum,

cognac és tea nagy választékban és igen jutányosan

kapható: HRABÉCZY KÁLMÁN gyógyáru üzletében (Drogéria.)

Sátoraljaujhely, Főter.

igy hittuk az obstrukciót) főleg azért, hogy a 3 évet ne emeljük 5 évre. De ha azt senki más nem kívánja, nem szólunk róla többet.

A tervezetet azonban nem csak azért nem lehet még komolyan venni, mert nem illetékes helyről jön; de azért sem, mert csonka. Mint maga annak 9. §-a is mondja, hogy a kerületek új beosztásairól és — sok egyébről külön törvény intézkedik, s a 11. § szerint a jelen tervezet is — ha törvénynevelnének — csak is azon külön törvényvel együtt és egyszerre lenne életbe léptetendő.

Mi ez azonban nem azt várjuk, de azt, hogy a törvényhozás rendes működésének megindultával a Batthyány Tivadar gróf képviselő indítványa folytán kiküldendő bizottság munkálata lesz tárgya a törvényhozás működésének, a mely valószínűleg vagy az indítványozónál, vagy más képviselőnél akkora már készen is lesz és bizonyosan a jelen tervezetnél teljesebb és tökéletesebb lesz.

Matolai Etele.

Uj szabadságharc.

Irtá: Lengyel Zoltán, országgy. képviselő.

A célunk: Magyarország függetlensége.

Nemcsak és nem elsősorban a közjogi függetlenség, hanem egyuttal a magyar faj ereje, nagysága és hatalma.

Az Ausztriától való különválás, vagy a vele való kapcsolat nem döntő e kérdésre nézve, amint hogy a függőség, vagy a függetlenségre nézve nem a köztisztviselők pusztá léte, hanem azok kezelése és nem a felsőjogok mérve és tartalma, hanem azok gyakorlása az irányadó.

Nem az a lényeg: mekkora a függetlenségi program, hanem az, minő intenzív erejű a függetlenségi harc.

Mert a függetlenségi programot csak fegyveres forradalom vagy az egész nemzet egységes, országos, állandó és a nemzet élet minden irányára kiterjedő szervezet után kivívott fegyvertelen alkotmányos szabadság-küzdelem valósíthatja meg.

A függetlenségi párt programja mindeddig csak eszméleti igazságot képviselt a megvalósítás hite és akarata nélkül. Csak parlamenti többségre törekedett, pedig pusztán parlamenti harc után csak ott lehet győzni, ahol egyenlő, egységes nemzet és egyedül a nemzet felett uralkodó király között van küzdelem a jogok megosztása tekintetében.

A függetlenségi párt csak parlamenti harcra volt elkészülve és így a hibás kiindulási pont folytán megelégedés érte: a parlamenti akarat keresztülvitele folyamán belejutottunk készületlenül a szabadságküzdelembe. Azért hát most utólag is sürgősen kell kettős irányban az alapozást elvégezni:

1. Szervezni kell azonnal a mostani küzdelmet a mostani célra és
2. meg kell teremteni a függetlenségi politika állandó szervezetét a mindenkori célra.

A küzdelem szervezése az ellenzéki pártok egyesülését követeli, mert nem egy magyar párt, hanem egy világhatalmi rendszer áll velünk szemben, s ezért a megtámadott faj és alkotmányunk védelmében mindnyájunknak egyesülni kell.

Szervezni kell a küzdelmet minden irányban.

Ki kell építeni a passzív ellenállásnak teljes aktív háttérét, mert az e

fajta harcnak csak úgy van értelme, ha igen erős aktív társadalmi és gazdasági harcra épül. Bele kell vonni a megyéket kívül az összes állami szervezeteket is és mindezt egységesen kell vezetni. A fél küzdelem egész bukás.

Ki kell terjeszteni a passzív ellenállást a hadseregre is. Ez hármas irányú: 1. az osztrák-német katonatisztek és altisztek társadalmi bojkottja, 2. a tartalékos tisztek lemondása, 3. és a német nyelv nem értése.

A hadsereget csak a hadsereg után lehet megmagyarosítani.

A mostani osztrák hadsereg-ellenességünk. Minden módon lehetetlené kell hát tenni.

A állandó harc küzdheti csak ki a teljes függetlenségi programot. Az állandó harc állandó szervezetet igényel. A függetlenségi politikát teljesen újja kell szervezni mind a négy irányban: a politikában, a társadalomban, a gazdasági életben és a sajtóban.

A politikai szervezet megalakítandó lehetőleg minden községben, okvetlenül minden választókörületben és feltétlenül minden vármegyében.

Össze kell hívni és évenként meg kell tartani a függetlenségi országos nagygyűlést, mely a politikai szervezet betetőzése. Ez lássa el országos mandátummal a pártot, válassza meg az állandó pártvezetőt, határozza meg a pártprogramot és pártpolitika minden kérdésében, vezesse és irányítsa az agitációt és gondoskodik a országos pártmozgalmak költségeiről.

Sürgősen össze kell állítani és kiadni a függetlenségi névkönyvet, mely tartalmazza és mindenkinél hozzáférhetővé tegye az összes függetlenségi szervezetek teljes kimutatását.

Ki kell adni évenként az országos függetlenségi almanachot, mely tartalmazza az év függetlenségi mozzanatainak történetét és a függetlenségi kongresszus tárgyalásainak teljes anyagát.

A társadalmi szervezkedés, társadalmi munka kell, hogy kísérje és alapját képezze a politikai mozgalmaknak.

A gazdasági szervezés a legfontosabb és mégis a leghianyosabb. Pedig a függetlenségi program és a magyar faj nagysága csak életerős gazdasági szervezeten és hatalmon épülhet fel.

Eddig a függetlenségi politika csak érzelmi politika volt. Nem győzhetett az erő hiánya miatt. Az osztrák politika: érdek politika volt. Ezért nem sikerült soha egészen kiirtani. Hogy tehát győzhessünk: teljesen ki kell építeni a függetlenségi politika gazdasági háttérét. Az érzelmi politikát az érdek alapjára kell át-helyezni.

Meg kell csinálni az országos függetlenségi sajtószervezetet, mely a megválasztandó sajtóbizottság útmutatása nyomán és az országos függetlenségi sajtóiroda után egységes közvéleményt teremtsen és fentartson és első kézből és ami politikáinknak megfelelőleg gyűjtse össze és továbbítsa a híreket és informálja az igazsághoz híven a bel-földi és külföldi sajtót.

Mind a négy irányú szervezet foglalja át és vezesse a nemzet egész életműködését, állandó harcát, hogy biztosan győzelemre vigye a nemzet új szabadságharcát.

Zempléni vármegye közgyűlése.

— dec. 20-án.

A Pallavicini Alfréd örgróf által tartott, hírhedt emlékeztető „közgyűlés” után ma gyűltek össze első ízben a vármegye törvény-

hatósági bizottságának tagjai. Kár, hogy az örgróf ur, mint jámbor magánzó nem volt jelen ezen a közgyűlésen. Sajnálhatja pedig, hogy ezt a szép alkalmat elszalasztotta, mert ebből megtanulhatta volna, hogy a közgyűlés nem Wollmann és Staut, hanem a vármegye lakossága hazafias lelkesítő kiküldötteinek összejövetele, mely karöltve a tisztikarral buzgón működik közre a közjó előmozdításán s rendíthetetlen védelmezi a vagyonunknál, az életünkönél is drágább kincsét: a szabadságot jelentő alkotmányt. Látható volna a megye legjobbjainak a gyűlésre való föl-vonulását, de látható volna egyuttal az utáit s undor kifejezését is az arcon, mikor az ő stülkjeinek a nyomát, a feltört ajtókat, leszakított pecsétet megpillantották.

De látható volna egyuttal az is, hogy a bizottság tagjait nem egyéni érdek vagy magánbössze vezérli, hanem az önzetlen hazaszeretet, melynek ajkától oly máltóság teljessé és határozottsággal miveli, a mely megszerezte a vármegyének az ország „vezér-vármegyéje” díszes elnevezést.

Részletes tudósításunkat következőkben adjuk:

Megnyitás.

Pontban 10 órakor jelent meg a közgyűlés termében Dókus Gyula alispán, kit a bizottság tagjai lelkes előzékenységgel fogadtak.

Dókus Gyula alispán emelkedett hangú beszédben emlékezett meg az elmúlt hetek és hónapok eseményeiről és az ő nagy közigazgatási tudásával arányban álló alapos bebeszédben mutatót rá a válság egyik tanulságára, hogy t. i. az alkotmányi védőbástyáit az elmúlt kormányok kikézdék, a legdrágább követ ki-tördelték, miért is az alkotmányos rend helyreállítása után első és legfontosabb teendő lesz, a vármegyék autonómiáját minden irányban intézményes biztosítékkal helyre-állítani. Ezután az ülést megnyitotta. Gróf Andrassy Sándor a napirend előtt a bizottság tagjai nevében öszinte, szívből jövő köszönetet mondott a vármegyeyi tisztikárnak az az elmúlt időben tanúsított hazafias viselkedésért.

Dókus Gyula e köszönetet a tisztikar nevében megköszönve, jelenti, hogy a vármegye megbízásából annak idején lepecsételt a kis- és nagy tanástermeket és a főispáni lakot, de a szuronyok erdejével betörő durva erőszak a pecsétet letörte és a tanásterem csak egyik oldalán van lepecsételve. Kéri ezek levételét, hogy a nyilvánosság követelményének e tekintetben elég tétessék.

A közgyűlés az alispán indítványát elfogadva Bernáth Aladár tb. főjegyzőt megbizta a pecsétet levételével és az ajtók kinyitásával, ki is a megbízást nyomban teljesítette is.

Az alispán elhagyja az elnöki széket...

Elnöklő alispán azután bejelenti, hogy Kristóffy József ellene fegyelmi eljárást indított és öt alispáni állásót felfüggesztette. O azonban kötelességének tartotta e felfüggesztés ellenére a vármegyeyi bizottság további intézkedéseit hivatali kötelességét teljesíteni. Most azonban, minthogy az ő ügye kerül tárgyalásra, átadja az elnöki széket törvény szerinti helyettesének Thuróczy

László főjegyzőnek, hogy a közgyűlés tanácskozásiul vezesse.

Ezek után Dókus Gyula elhagyta a közgyűlés termét, az elnöki széket a vármegye főjegyzője foglalta el és indítványozta, hogy a közgyűlés mindenekelőtt az alispán felfüggesztése tárgyában hozzon határozatot.

A közgyűlés így értelemben határozott és felolvasásra került Kristóffy Józsefnek lapunkban annak idején már ismertetett azon leirata, melyben értesíti a törvényhatósági bizottságot, hogy Dókus Gyula ellen fegyelmi eljárást indított és öt állásót felfüggesztette, mert a vármegye határozatának a tekintetben érvényét szerzett, hogy a főispán lakostályt az örgróf részére át nem engedte, a tanástermekről a pecsétet le nem vette; s a főispáni eskü kivételére az örgróf által egybehívott közgyűlést meg nem hirdette.

A nyakatekert okoskodásokkal teli leirat felolvasásának befejezésével fölállott Meczer Béla országgyűlési képviselő és a százas bizottságunk erre vonatkozó indítványát a következő beszéd kíséretében terjesztette elő.

Meczer Béla beszéde.

Mélyen tisztelt Közgyűlés!

Mióta hazánk ily súlyos, ily válságos helyzetbe került, mióta a szarnoki hatalom és erőszak a magyar nemzet alkotmányát teljesen sárba akarja tiporni, midőn fájdalmas szívvel tapasztaljuk, hogy hazánk ügyeinek vezetésétől a magyar nemzet nagyjai, legnépszerűbb, legtekintélyesebb alakjai miként szorítottak le oly egyének által, akikkel a mi nagyjainkat összehasonlítani, ezekre nézve valószínűség sértésnek tartanám s midőn fájdalommal tapasztaljuk, hogy e mai korszakban hazafiúi érdem s a hazafias tettek nem hogy kellő jutalmazásban, kellő méltánylásban részesülnek, ellenkezőleg a magyar alkotmány tisztelete a törvény védelmezésének jutalma vád alá helyezés, a büncselekmény részességének megbélyegzése, meggyanúsítása és a csendőri szurony alkalmazása, ezeket szomorúan tapasztalva, mindannyiunk szívét, kik e termében megjelentünk a fájdalomnak, vagy hogy a kellő szót alkalmazzam, a hazafiúi keserűségnek őr-zete tölti be.

És mégis tisztelt várm. Közgyűlés, a magyar hazánk felett tornyosuló veszélyelhőkön keresztül is az örömnök, a büszkeségünk tiündöklő sugarát látom kercszül törni.

Öröm és büszkeség lobogtatja a fel a mi sziveinket; midőn látjuk, hogy az előállott szarnoki önkény és elbizakodottság a nemzeti elentalást nemhogy lohasztotta volna, az alkotmány iránti szeretetet, a törvényeink iránt érzett tiszteletet s az ez irányban létrejött jogos védelmet nemhogy csökkentette volna, ellenkezőleg még hatványozta s oly szívekben is, melyek eddig lethargikus álomban sanylódtak, felébredt a haza iránti lelkesedés, feléledv apathikus álumból szívvel és lélekkel csatlakoztak azon nemzeti küzdelemhez, melynek végőljá a nemzeti eszmék és elvek diadala s a magyar nemzet megerősödése. Ezeknek láttára, ezeknek tudatában megújul, megerősödik szíveinkben az a remény, hogy annak a nemzetnek, mely hazaszeretetének s törvénytisztelétének ily fényes, ily tiündöklő tanúbizonyságot adja, elveszni nem szabad s bármily erőszkos eszközök is alkalmazzanak a magyar közérület elnyomására, a nemzet jogait, szabadságát megnyirbálni nem engedi. Hiszen ez a, nemzeti küzdelem,

Névjegyek

a legszebb kivitelben, a legdivatosabb betűkkel készítettnek Sandesmann Miksa és Járta könyvnyomdájában Sátoraljanj hely.

mely ma az egész magyar nemzetet egy táborra olvasztotta össze, mintegy elválaszthatlan sziklafal állt őrt a magyar nemzet jogai felett, nem is annyira ösztönzés a gyengébbek részére, ha ugyan vannak még ma is ilyenek, hanem egy nagyjelentőségű történelmi multat fog képezni a jövő nemzedék ivadékainak, világító fáklyaként mutatva meg nekik az utat, melyen haladniuk kell, irányt szabva munkálkodásaiknak, miként kell őrt állniok a magyar nemzeti szabadság megvédésében.

T. Kögyülés! Alkotmányos országban a nemzeti jogok védelme, az országos törvényeknek tiszteletben tartása az országgyűlésnek első feladata. Fájdalom, a parlamentünk mai napon ezen nemes feladatát nem teljesítheti s annak tagjai hazafias kötelességükkel járó felelős működésükben teljesen meg vannak bénítva, ma már csak tekintélyükkel, tanácsaikkal adhatnak súlyt alkotmányos küzdelmünknek. A január 26-án lefolyt választások eredménye, mely a magyar nemzetet örömmel és büszkeséggel töltötte el, az óhajtott sikert nem eredményezte. A magyar nemzet vágyai, jogos kívánalmai nem nyerték el a kellő sikert, sőt mintegy válságképpen júniusban **O Felsőge**, koronás fejedelemünk által oly miniszterium nevezetett ki, mely az országgyűlés mindkét házának bizalmatlansági szavazata folytán alkotmányos kormányának nem tekinthető, mindamellett mai napon is vezeti hazánk ügyeit s alkotmányunknak erejét teljesen el akarja sorvasztani és mai napon a hazafias érdemnek jutalma a csendőri szurony és a rabbilinos csüregtése és mert a vármegye alispánja, Dókus Gyulát, hazafias érzelméből kifolyva s vármegyéje iránt érzett szeretetében és tiszteletében gyökeredző hazafias tényéért a kormány vád alá helyezte s hivatalától felfüggesztette. Dókus Gyula azt tette, amit minden jó hazafinak s a vármegye minden tisztviselőjének kötelessége megtenni, végrehajtani vármegyéjének alkotmányos intézkedését. Ezért mi t. Kögyülés, az alkotmányellenes belügyi ügyvivőnek alkotmányellenes rendelkezést figyelmen kívül hagyjuk, azt figyelembe nem vesszük. Ellenkezőleg neki mint a vármegyének ma is szeretett alispánjának az elismerés és köszönet hervadtatlan koszorúját illesztjük homlokára. S bizonyára ez a koszorú a legszebb, leglédüklőbb az összes koszorú között, mert ennek minden egyes szálát, minden egyes virágát szeretet ápolta, szeretet kötötte.

Mielőtt azonban erre nézve indítványomat beterjeszteném, magyar hazánk jelenlegi súlyos és válságos helyzetét s az ezzel összefüggésben lévő nemzeti ellenállást óhajtom pár szóval megvilágítani.

A magyar nemzetnél hűségesebb, lojalisabb alattvalót Európa egy országa sem képes felmutatni. Midőn a magyar hadseregben a magyar nemzet rég óhajtott vágyait akarta érvényesíteni, ezzel a dinasztia tekintélyét, erejét gyengíteni egyáltalában nem volt szándékában. De tudjuk azt, hogy a király és nemzet közti feszültséget csakis a magyar nemzet ellenségeinek s a rossz tanácsadóknak köszönhetjük, kik a dinasztia és a magyar nemzet szíve között mintegy éket akarnak verni. A kilátásba helyezett nyomor és szenvedés hazánkban már részben beteljesedett, Zemplénmegyében már legnagyobb részben érezzük már ennek hatását, hiszen vármegyénk tisztviselőinek doloctóját, a miért nemzetünk alkotmányos jogait ősi hagyományainkhoz képest teljes erőnkől védelmeztük,

az alkotmányellenes kormányt már e hó 1-én teljesen beszűntette. Valószínűleg ez a nyomor és szenvedés jövőben még erősebb alakban fog alkalmaztatni. Valószínű, hogy én e mai napon itt a vármegyeház termében, ez őseinktől örökölt ősi fészekben hatnyaldalomat zengem el. A csendőri szurony elfojga talán nyomni a szólásszabadságot is, de felelemel szavamot még egyszer, hogy vármegyénket alkotmányunk, törvényünk védelmére s kitarására buzdítsam. A százasbizottság nevében még egyszer köszönetet mondok minden egyes polgárának a nemzeti ügy érdekében kifejtett buzgalmaért. Hiszem és bízom a magyarok Isténben, hogy el fog jönni az idő, midőn a vármegyeház falára beillesztett márvány-lapon kitűrelhetetlen aranybetűkkel lesznek bevéve azok nevei, kik e nagy nemzeti küzdelemben szívükkel és teljes lelkesedésükkel részt vettek, szeretetükkel s hazafias buzgalmaikkal a nemzeti ügy érdekében feláldoztak. Ezeknek előrebocsátása után van szerencsém a százasbizottság megbízásából indítványozni, hogy mondja ki a Kögyülés, hogy Kristóffy-nak most felolvasott megsemmisítő leirata törvénytelen, az ellen felir az országgyűléshez, azt tudomásul nem veszi, gyalogan zaklatásnak minősíti, az alispán helyettesítése iránt nem intézkedik, hanem felhívja Dókus Gyula alispánt, hogy hivatali kötelességeit teljesítse.

A Kögyülés **Mecner Béla** hazafias beszédét lelkesen megéljenzte és az általa előterjesztett indítványt egyhangulag elfogadván, megbizta **Csitör Bertalan** és **Pereszlyény István** törvényhatósági bizottsági tagokat, hogy az alispánt a Kögyülés ezen határozatáról értesítsék és az elnöki szék elfoglalására öt felkérjék.

Dókus Gyula a terembe lépéven minden oldalról melegen üdvözölte és ő elfoglatva az elnöki széket meghatolt szavakban mondott köszönetet az iránta megnyilvánult bizalomért.

Derűs percek.

Derűs percekert szerzotta Kögyülésnek a tárgysorozat következő pontja.

Felolvasták **Kristóffy** levelét, melyben értesíti a törvényhatóság közönségét, hogy a királynak „őgróf Pallavicini Alfréd urat méltóztatott” fősipánnak kinevezni. (Vajjon ő felségének méltóztatik-e tudni, hogy az őgróf lelke jobb sugallatára hallgatva állását már ott hagyta, s hogy oda — miért, miért nem? — újból visszatért!

Azután felolvasták az őgróf ur lemondó levelét, melyet lemondása alkalmával lapunkban már közöltünk. Harsogó kacagás támadt a teremben, mikor levele kezdetén ezt olvasták: „O Felsőge engem méltóztatott kinevezni fősipánnak.”

Egy józill hang közbovágtá: Nem tudta szegény, hogy mi csinál.

E derűs hang fokozódott akkor, mikor az őgróf ur ama keletnélküli levelét olvasták fel, melyben nagyhangon azt írja, hogy lemondása el nem fogadtatván, ő a fősipáni jogok teljes gyakorlásában van, de ő ezzel most nem élhet, mert más teendői vannak. (Vajjon mik ezek a teendők?) miert is fölkeri az alispánt (letszik érteni: a felfüggesztett alispánt), hogy a tárgysorozat 7-ig pontjáiig sziveskedjék elnökölni, azután pedig kegyeskedjék elhagyni az elnöki széket és a további elnökölést tartózkodjék, mert ő fel van függesztve az állástól.

Ez a humoros levél oly jó és vidám hangulatot teremtett, hogy csak nagy nehezen lehetett a tanácskozást folytatni.

Dókus Gyula a fősipáni levélről vonatkozó részére azt a megjegyzést teszi, hogy felesleges arra bővebben reflektálni, mert ő mindig a törvény-

hatósági bizottság határozataitól függővé téve a további elhatározást tárgyalta annak idején az őgróffal. **Szép Zoltán** felolvassa százas bizottság javaslatát, mely szerint a most fölolvastott leveleket tudomásul nem veszi, azok felett napirendre tér. egyben visszautasítja a legutóbbi levél ama kitételeit, melyek az elnökiésre vonatkozólag kioktatást tartalmaznak.

Spillenbergy József erősebb hangon kívánja elhatározatot meghozni, de a Kögyülés a százas bizottság javaslatát fogadta el.

Kristóffyadák.

Kristóffy József volt szatmári fősipán gondoskodott, hogy a mai ülések legyen alkalma az elmúlt hónapok és hetek eseményeivel foglalkozni.

Megsemmisítette a vármegye azon határozatát, melyben utasította az alispánt, hogy fősipáni lakot zárja el; megsemmisítette a tisztviselők és közséje elüljáróknak az adók el nem fogadásából származható károsodások ellen önkényes állományok által való biztosítása tárgyában hozott határozatait, és értesítette a vármegye közönségét, hogy az állami javadalmasz dec. 1-vel beszűntette.

Az elsőre nézve, **Miskolci Kovács Gábor** indítványára kimondotta a Kögyülés, hogy helyesli az alispán eljárását, tiltakozik a miniszternek a magántulajdon szentségét lábál tipró eljárása ellen; a másodikra az volt a Kögyülés válasza, hogy megújította régebbi alkotmányvédő határozatait és a tisztviselőszék meghallgatása után azoknak azonnali végrehajthatóságát rendelte el, míg a dotáció megvonása tárgyában a Kögyülés egyhangulag elfogadta **Szirmay István** t. főügyész indítványát, hogy: 1) irjanak fel a képviselőházhoz **Kristóffy József** vád alá helyezése végett, mert ez az ország közpénzeit nem rendeltetési céljaira fordította; 2) forduljanak panaszszal a közigazgatási bírósághoz, kérvén a belügyminiszteri intézkedés hatályon kívül helyezését; 3) ezt a határozatot minden egyes tisztviselőnek kézbesítsék ki, hogy ők szintén élhessenek panasz-jogukkal.

A póttartalékosok ügye.

Felolvasásra került **Bihar Ferenc** altábornagy (vagy honvédelmi miniszter?) azon leirata, melyben a törvényhatóságok felhívja, hogy a póttartalékosoknak tényleges szolgálatra való behívása tárgyában törvényszabta kötelességet teljesítse.

A Kögyülés a póttartalékosoknak tényleges szolgálatra való behívását törvénytelennek, a nemzet újjon megajánlái joga kijátszásának minősíti, miert is a központi és járási tisztviselőknak, a közséje elüljáróságoknak, a városi polgármesterek megiltja, hogy a Bihar-féle leiratnak engedelmessédenek, de a póttartalékosokat figyelmezteti, hogy behívásuk királyi parancsra történt s így, ha annak nem engedelmessédenek a katonai büntetőjoggal jönnének összeütközésbe.

Alfréd No. II.

Vörös László kereskedelmi ügyvivő értesíti a törvényhatóság közönségét, hogy Hönch Deszót a sauhelyi m. kir. államépitészeti hivatal főnökét Nagyszőlőse áthelyezte és helyébe Esztergomból **Alfréd No. II**-ot, (kinek családi neve: **Perszina**) helyezte Újhehybe.

A Kögyüléssel megdöbbenéssel látja, hogy ez a törvénytelen kormány nemtelen bosszúját érezteti a hazafias és kötelességtudó tisztviselőkkel; megbélyegzi az áthelyezésben nyilvánuló hitvány eljárást, egyben sajnálkozásának ad kifejezést **Hönch Deszó** eltávozása miatt, de bizik abban, hogy mihielyt ezt a mai törvénytelen kormányt alkotmányos miniszterium fogja követni, ennek első feladata lesz a méltatlanul üldözött tisztviselőknak elégtételt adni.

Buza Barna indítványa.

Buza Barna országgyűlési képviselő egy, az egész alkotmány váltására kijerjeszkedő beszédben ismerteti Zemplénvármegye eddigi alkotmányos harcait és az összes eddig hozott alkotmányvédő határozatokat egy javaslatba foglalva, indítványozza annak elfogadását.

A Kögyülés nagy éljenzéssel fogadta **Buza** beszédét és indítványát egyhangu lelkesedéssel határozattal encolte és a tisztviselőszék meghallgatása után kimondotta, hogy ez csak bírtokon kívül felelbezhető meg.

Átiratok.

A társörvényhatóságok üdvözli átiratait, **Kossuth**, **Bánfi**, **Zichy** közsönő leveleit a Kögyülés tudomásul vette.

A csendőrség kioktatása.

Felolvastott **Dókus Gyula** alispán jelentése a vármegyeházának csendőrség által történt megszállásról, mi az alispán által annak idején felvett jegyzőkönyvet lapunkban már hoztuk s így annak közlését az alkalommal mellőztük.

A Kögyülés felháborodással vette tudomásul a durva erőszak megnyilvánulását s mivel a kerületi parancsnokság átiratából meggyőződött, hogy ez nem ismeri kötelességét, a parancsnokság kioktatása iránt intézkedett.

Bujdosó jegyzőkönyv.

Az őgróf úr az u. n. installációs ülésen felvett jegyzőkönyvet 14 nappal az „ülés” „elkövetése” után az irattárba leendő elhelyezés végett megküldötte. A Kögyülés kimondotta, hogy ezt a jegyzőkönyvet, mely egy törvénytelen aktus törvénytelen bizonyítéka, nem helyezi el a többi fősipánok eskü letételi jegyzőkönyvek mellé, hanem külön megőrzi, mint a mai kárhöztes rendszer egyik éktelen bizonyítékát.

Választások.

A Kögyülés végül újból megválasztotta a közigazgatási bizottságba **gr. Andrássy Sándor**, **Lehoczyk Endre**, **Matolai Etelo**, **Mecner Béla**, **id. Mecner Gyula** bizottsági tagokat, az igazoló választásnyba pedig **Dókus Mihályt**, **Katinszky Gezárt**, **Malonyay Ferencet**, **id. Mecner Gyulát** és **Buza Barnát**.

A MEGYE ÉS VAROS

× Képviselőtestületi ülés.

Sátoralajhely városának képviselőtestülete e hó 28-án ülést tartott. Ha azt is megírjuk, hogy ezen az ülésen **Székely Elek** polgármester elnökölt, akkor mindenki természetesnek fogja tartani, hogy ezen az ülésen történt valami olyan, a mi a törvénybe vagy a tisztességbe ütközik. S föltevésében senki sem csalódnék! Mert a polgármester megledekezve a tisztújítás előtt tett fogadalmáról, ismét visszatért a régi rendszerre; a képviselőtestület hatáskörét magához ragadja s ha már kénytelen gyűlést egybehívni, azt suttymban, a kitűzött idő előtt nyitja meg, hogy csak néhány benfentesjelenléteben átgorhassanak egyes kényesebb pontokat, s ha ez nem sikerül, nyit ülésen, öszecimborálva kötelességeik teljesítéséről megledekezett tisztviselőkkel, elfogadottaknak jelent ki egyes tárgyakat, jóllehet, azok előadását senki sem hallotta. Ez nem tisztességes emberekhez méltó eljárás, hanem bakonyi tempó, amit eltűrni lehetetlen. A képviselőtestület önzéretes tagjai-

nak határozott föllépését várjuk, hogy ilyen garázdálkodásnak véget vessenek és Székely ellen legutóbbi csinyjéért a fegyelmi eljárást megelőző vizsgálatot megindítsák és mivel méltatlannak mutatkozott az elnöki székre, öt polgármesteri állásától függesszék fel.

Részletes tudósításunk a következő:

Az „előkészület.”

3 óra előtt nyitotta meg a polgármester a gyűlést és első tárgyként a tárgysorozat 3 pontját vette elő és tárgyalta le, míg az első és második pont tárgyalását — az 1903. évi zárszámadás vizsgálata és az 1904. évi zárszámadás tárgyalására határozott kitérés — későbbre halasztotta.

A pénzügyi bizottság javaslatát az epreskert haszonbérletére vonatkozólag helybenhagyták. — A nyomtatványok és papíráruk szállítását Éhler Gyuának, az irószerek szállítását Landesmann Miksa kapta meg. A közigazgatásilag elítéltek elzárására vonatkozólag a képviselőtestület úgy határozott, hogy az intelligensabb egyéneket és hosszabb időre elítélteket az állam fogházába zárják, míg a rövid időre elítélte csavargók a rendőrség fogházában ülnek le büntetésükért.

A puccs.

Ezután tárgyalták a felkészültek és iskoláknak járó a dotáció megvonását. A képviselőtestület úgy határozott, hogy a fa dotációra vonatkozó összes jegyzőkönyveket és képviselőtestületi határozatokat a tanács szereze be és véleményét terjeszti a képviselőtestület elé és csak azután fognak határozni ebben a kérdésben. Itt történt a „beszúrtatás.” Allítólag, illetve a polgármester, számvető és a gazdasági tanácsos állítása szerint itt fogadták el egészében és részleteiben az 1903. évi zárszámadást. Hogy mennyire szemellátható az előre való megállapodás a „keresztülcsúsztatásra” vonatkozólag; az kilátszik abból, hogy mikor — amire nem számítottak — Miklóssy, dr. Hornyay és dr. Haas képviselőtestületi tagok felelősségre vonták a polgármestert és Hell tanácsost, hogy miért nem tárgyalták az 1903. évi zárszámadást, akkor Székely polgármester szerint csak a fegyelmit képezett és tisztaltalan 3 pont, az erdőkezelés, a fogyasztási adó jövedelme és a letéti kamatok lették most tárgyalva, míg a többi már rég le lett tárgyalva, addig Hell tanácsos szerint az egész zárszámadást most tárgyalták és azt egészében és részleteiben elfogadták — de mind a kettő szerint le tárgyalták és elfogadták a zárszámadást.

A burgonyát métermaánsként 70 krért adták el nyilvános árverésen. Az 1906. évi köztemető, nyugdíj, kövezet és községi közmunka költségvetést vita nélkül elfogadták.

A pénzügyi bizottság javaslatát: a boglyoska felett elvonuló székért kiépítése, — a budapesti állatorvosi iskola Diák-otthonának adandó 20 korona segély, — az erdőzolgák és kocsisok fizetésének 40 koronára való felemelése, — a „Carolineum” leánynevelő intézetnek adandó szülőkörök — és az országgyűlési képviselőválasztás alkalmával felmerült költségek megtérítése tárgyában — elfogadták.

A „kis takarékos.”

A róm. kath. templom-toronynak vilamos órával leendő kiválgtatása tárgyában beadott pénzügyi bizottsági javaslat tárgyalásánál rosszabb vita fejlődött ki, melyben több képviselőtestületi tag azon aggályának adott kifejezést, hogy a kivétel sokba fog kerülni. Es ekkor felállt a nagy „csuszató”, Ujhely dícs polgármestere s elírta nagy keserűsen, hogy hát tudják a képviselőtestületi tagok, hogy mennyire szíven viseli a város érdekeit, hogy ő meg-

néz minden garast amit kiad és ő legnagyobb ellensége a pazarlásnak, de itt nem szabad sajnálni a költséget, mert a világitás megfizethetetlen. Pl. ő, aki sohasem szokott járni kormsába, néha kénytelen bemenni, mert otthon felejté az óráját és nem tudja menni az idő. A képviselőtestület végre is megszánta a polgármester urat és nehogy ezután is kénytelen legyen kormsába járni, ha az óráját otthon „felejté”, hát 25 szóval 4 ellenében elfogadták a pénzügyi bizottság javaslatát s így ezután már nekünk is lesz kiválgtott óránk.

„Pártatlanság.”

Tóth András kovácsmesterral a kovácsmunkákra vonatkozólag megkötött szerződést jóváhagyták.

Ennél a pontnál fordult a *Gözlök* Jenő, aki megkérdezte a polgármestert, hogy a kovácsmunkáknál telt kivételt, miért nem alkalmazták a nyomtatványoknál is és hogy a tanács mint elsőfokú iparhatóság miért adta ki a papír szállítását Éhler Gyuának, mikor annak erre ipara nincs. A polgármester válaszában kijelentette, hogy a tanács nem köteles kutatni, vajjon van-e valakinél iparendelője vagy nem. Ő részéről még egy suszternek is kiadná, ha pályázna és olós lenne.

Az alispán „felköt.”

Es most jött a „sláger.” „Öcsuztatósága”, a polgármester ur sirva panaszkolta el a képviselőtestületnek, hogy őt, amiért a város érdekeit szíven viseli és a dögégető kemonent a képviselőtestület határozata értelmében fel akarja állítani, az alispán fel akarja kötni. Kérte a képviselőtestületet, hogy mentse meg őt ettől az iszonyu haláltól. A képviselőtestület belátva azt, hogy Székely polgármester nélkül a város tönkremenne, felirt az alispánhoz, hogy a dögter körülményesét rendelvé elrendelté tartsa függőben mindaddig, míg a dögégető kemonent felállíthatják. A polgármester nem volt azonban megelégedve a határozattal és kérte a képviselőtestületet, hogy változtassa meg a határozatát, mert az alispán macakoskodni találta, hanem legjobb lesz, ha úgy írnak fel az alispánhoz, hogy télen lehetetlen felállítani a kerítést és ezért várjon tavaszig, mert ezt esetleg elhiszi. A közgyűlés, hogy megmentse a polgármestert a *felkötéstől*, ily értelemben írt fel az alispánhoz.

A hitelesítő ülés f. hó 30-án d. u. volt.

HIREK.

Lapunk legközelebbi száma a közbeeső két ünnepnap miatt pénteken, január hó 6 án fog megjelenni.

Lelkési kinevezések. *Pribics* Gyula gyeseni lelkes Velejtőre, *Mitró* György bodrogolászli lelkes Bodzásujlakra, *Csurgovics* György szalóki lelkes Sámogyra lelkesekül, *Kopcsay* Antal m.-szigeti segédlelkész Szalókra helyettes-lelkészül nevezettek ki.

Kinevezés. *Stubenfall* Kálmán rimaszombati térvényszéki segédlelkönyvezetve a sztrópkói járásbírószóghoz telekkönyvvezetővé nevezetett ki.

Bíróági kinevezések. A király *Menesdorfer* Bertalan szerencsi járásbíróági jegyzőt a sztrópkói járásbírószóghoz albirává nevezte ki. Az igazságügyi ügyvivő *Köröskényi* Tamás satoraljauhelyi törvényszéki aljegyzőt jegyzővé nevezte ki.

Eljegyzés. *Pavolics* Gyula (Sárosnapt) jegyet váltott *Schmidt* Margit kisasszonynyal Kassáról. — Dr. *Tóth* Alajos ügyvédjelölt karácsony első napján váltott jegyet *Pilásy* Margittal, a helybeli polgári leányiskola tanítójával.

Óvoda megnyitása. Az óvoda felügyelő bizottságnak ide vonatkozó

határozata értelmében értesitem a t. szülöket, hogy a vezetésem alatt álló Deák-utcai (barátszeri) óvodában a beiratások 1906. Január 2-től megkezdődnek. Egyben értesítem, hogy a gyermekek kivétel nélkül beiratási és tandíjmentességgel élveznek. — Sztyankovszky Sándorné, óvodónő.

A vasárnapi munkaszünet felfüggesztése. A kereskedelmi ügyeket ideiglenes minőségben vezető ügyvivő a holnapi (Sálveszter) napra eső időre a vasárnapi munkaszünetről szóló korlátozást felfüggesztette és ennél fogva az üzletek d. u. 5 óráig nyitva tarthatók.

Panasz a pósta ellen. Egyik olvasónk írja lapunknak: Az újhelyi postánál az a szokás, legalább én állandóan tapasztalom, hogy az esti vonattal érkezett express levelek nem azonnal estve 9—10 óra között amióán még rendszerint nem alusznak az emberek, hanem csak másnap reggel 8—8 $\frac{1}{2}$ között léteztesítetnek, amiannk pedig semmi értelme sincs. Mert vagy sürgős az expresslevél és akkor azt józan ész szerint még estve azonnal kell kézbesíteni, hogy az embernek egész éjjel ideje legyen az express levélben foglalt ügyet megbeszélni, megmondani és elintézni, kereskedőknek pl. a levélre válaszolni, ügyvédnek a peres ügyet tanulmányozni, orvosnak esetleg azonnal a beteghez utazni, vagy nem sürgős (t. i. a postának) s akkor a legnagyobb kiméretlenség az alvó családot 6— $\frac{1}{2}$ ig felverni az álmából, mikor 8—9-nél előbb már ugy sem lehet semmit ügye érdekében és 9 órakor már a rendes levelek kézbesítése is megtörténik. Sürgős intézkedést kérünk, hogy az esti vonattal érkezett express levelek, melyeken kézbesítési határidő kiírva nincs: még aznap estve kézbesítsenek és ne másnap reggel 6— $\frac{1}{2}$ között. A kinek pedig ilyen este érkezett express levelekkel almukból felvernek küldjék el panaszukat a kassai postaigazgatósághoz! (xy.)

Megjött herceg Karneval... Ne tessék megijedni, ez nem egyike azon tönkrement hercegi avagy grófi sarjaknak, kiket az utóbbi időben a „kétes existenciákat istápoló részvénytársaság, mint szövetkezet” t. i. a jelenlegi kormány főispánoknak szokott kinevezni. Nem. Ez egy becsületes herceg, mely évről évre bekopogtat hozzánk, hogy kedves mulatságaival jövedelre hozolja a sulyos idők megszorítottára a szívet. S amint eljött, tiszteletére mindjárt mulatságokat is rendez a herceg urnak hódoló ifjuság. Ilyen lesz például a sauhelyi ir. népkönyha egyesület által rendezett *kalkó bál*, mely január hó 10-én lesz megtartva a városi színházban. A kalkó bálnak nagy attrakciója lesz az is, hogy a Komjáthy társulat két vigjátékot fog azon bemutatni, azonkívül *Kallai* Lujza s *Pápai* Lajos is gyönyörködtemi fogják énekszámokkal a közönséget. Az érdekes s előreláthatólag nagyszerű estélyre s táncmulatságra dr. *Gross* Dezső titkárnál lehet jegyekre előjegyezteni. — A kalkó bált megelőzőleg a *gyártelepi önképzőkör* is rendez táncmulatsággal egybekötött színelőadást, melyen az »Ördög párnáját» mutatják meg műkedvelők jan. hó 6-án. Jegyeket Landosmann Miksa könyvkereskedésében lehet váltani. Ez a két mulatság fogja a farsangot bevezetni s a kik e táncmulatságra meghívót és ideig még nem kaptak forduljanak a mulatságok rendezőségéhez.

Nyilvános köszönet. M i s z á k Teréz süket és világtalan asszony ez uton mond halás köszönetet és kíván boldog újévet Dókus Gyula, mint a ref. isptály gondnokának, előjáróinak valamint azon jószívú emberbarát urihölgyeknek, kik őt adományaikkal támogatták és segélyezték.

Róth Vilmos rőfös, posztó és divatúraraktárát üzlete felosztatása

miatt milyen leszállított áron vég-elárultja.

A politikai helyzet szenzációs hírei mellett nem kisebb szenzációt kelt az a disznm, mely most jelent meg a könyvpiacra, és ami még osodálatosabb, ezt a disznmvet ingyen szerozheti meg magának akáki. Az „Ország-Világ”, hazánkban és a legszöbb, legtaralmasabb képes hetilapja már évek óta minden év karácsonyán egy-egy gyönyörű „Almanach”-kal ajándékozta meg előfizetőit, és az elmúlt év leggyönyörűbb irodalmi terméke volt az az Almanach, melyet az „Ország-Világ” 25 éves fenállásának jubileuma alkalmából juttatott ingyen ajándékkal előfizetőinek. Az „Ország-Világ” most is méltó maradt önmagához. Az „Ország-Világ” előfizetési ára negyedévre 4 korona, félévre 8 korona, egész évre 16 korona s az előfizetési pénzek az „Ország-Világ” kiadóhivatala címére: Budapest, V., Hold-utca 7. sz. alá küldendők.

A híres „Bordás”-féle Irón Cróme, Irón Poudér és Irón szappan kapható a készítőnél, **Bordás János** gyógyszerésznél Jászberényben. Zempléni megyei főraktár Szegő Sándor központi áruházában Satoraljauhelyben. Ara darabonként 1 korona.

NYILT-TÉR.

(Alak és tartalomért a beklülő felelős.)

Boldog új évet kívánunk tisztelt vevőinknek és üsmörőseinknek.

Skergula István és neje.

Boldog új évet kívánunk tisztelt vendégeink és jóakaróinknak.

Welsz Miksa kávé és neje.

Boldog új évet kíván

Halász I. fényképész.

Felelős szerkesztő:

dr. FEHÉR MÁRTON

Kiadótulajdonos:

LANDESANN MIKSA.

1905—1906. véggr. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezenel közhírre teszi, hogy a sauhelyi kir. járásbírószógnak 1905. évi V. I. 458/1. sz. végzése következtében Dr. Erényi Manó ügyvéd által képviselt Sauhelyi kölcs. öns. hitelszövetkezet javára Ifj. Jurkó János és társai ellen 86 K. s jár. erejéig 1905. évi október hó 30-án foganatosított kielgítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 2643 kor-ra becsült következő ingóságok, u. m.: lovak, szekér, tehének, házi-utatok stb. nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a sauhelyi kir. járásbírószógnak 1905. évi V. I. 658/2. sz. végzése folytán 86 korona — fill. tökékevetése, ennek esedékes 6% kamatai, $\frac{1}{2}$ % váltódíj és eddig bírósággal már megállapított költségek erejéig Mátyászában, Ifj. Jurko János alperes lakásán 1905. évi január hó 3-ik napjának delután 3 óra határidőül kiütetik és ahhoz a vonni szándékozik oly megjegyzéssel hivtatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1081. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében késpénzfizetés mellett, a legtbóbbt ígérőnek, saúkésg esetén becsaron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielgítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Sauhely, 1905. évi december hó 22. napján,

Fejér Zoltán,
kir. bir. végrehajtó,

Műfogakat és egész fogsorokat
kiválóan készít
Magyar Ferenc
fogtechnikus
Sátoraljuhely, Kossuth-u. 181
Eltört és nem jól illő fogsorok
átalakítása 2 óra alatt.

Ajánlok
szobafűtésre I-ső rendű **Magyar és Porosz szalon kősenet** ugyan szintén **tatai és Porosz tojás és kocka briketet**, I-ső rendű **gáskoksot** házhoz szállítva jutányos ár mellett. Saját termései hegy-áljai bor literenként 40 kr. Tisztelettel
Moin Söza
Papsor-u. 220.

74 kifűntetés, 6 állami érem:
10.000 motor a legteljesebb meg-előgésztésre szállítva.
Drezdai motörgyár r.-t.
fióktelpe:
GELLÉRT INCACZ és TÁRSA
Budapest, VI., Teréz-kürt 41. szám.
Telefon 12-91.
Benzinmotorok, légszemtmotorok, nyersolajmotorok, szesz- (opiritus) motorok, acetylen-motorok. Benzinkomobitok cépfűtőre.

Fontos újdonság! Szívógáz-motorok a legmodernebb és legkifűtősebb, bebiztosított a legjobb minőségű anyagból a legszolidabb és a legpontosabban készítve.
Cártság! Sok évi használata után sem szorul reparatúrára. Feltétlen üzembiztos. Kiszéles rendkívűli egyszerű. Az üzemköltségek a legolcsóbbak.
Drezdai motórok üzembiztos megtekintések számára iparvállalatban és uradalmak gazdasági üzemében; malmokban, téglagyárakban, fűtőművekkel, szőlőművelésnél, vízenergia (szivattyú) telepeken, gazdasági takarmány kamarákban, tejgazdaságokban, cséplőnél stb. stb.
Tűljes üzembiztonság (mal, ok, gazdasági üzemek, közlőmű-szerkezetek stb.) szakszerű szállítása.
Felvilágosítások és költségtervezetek készíttel adatlak, Legmeszebb monó jótállás!
Kedvező fizetési feltételek!

Kiadó pince.
A városban egy szép, nagy-száraz pincehelyiség kiadó. — Bővebbét a kiadóhivatalban.

Szakás keresetiek földszinten
4—5 szobával több évre.
Szives ajánlatok
Sinai Jakab
kir. iparfelügyelőhöz intézendők.

Alkalmas ujévi ajándékok!
Levélpapír díszdobozokban, ima-, mese-, emlék- és képeskönyvek. író- és rajzszerkek, festékek dobozokban nagy választékban és olcsó árban beszerezhetők
LANDESMANN MIKSA és TÁRSANÁL
Sátoraljuhely
Kazinczy és Rákóczi-u. sarkán.

ARNHEIM S. J.
es. és kir. udvari szállító
pénzszekrény és tressorgyára
Budapest. — Gyár: V. Arboe-u. 3. (a Váci-ut mentén.) Minta-raktár: V. Erzsébet-tér 17. sz.
Tűz, betörés és termítbiztos pénzszekrények, páncélszekrények páncélszobák.
Tűzmentes könyv- és okmány-szekrények — Safe Deposito.

Eladó ház.
Sátoraljuhelyben, a belvárosban egy ház eladó.
Értekezhetni **Isépy István** ügyvéd irodájában Sátoraljuhelyben.

Saját készítmény! Jutányos árak!
Állandóan nagy választékban készletben tartok:
Valódi fekete chagríné s világos dísznöbör- vadásztáskák, bértölténytartók.
Kutya-, lovagló- és agarászó fonott ostorok, kutya-nyakra- valók és vezetők. Nyereg-felszerelések.
Bőrkenőcs és szerszám-fényesítő folyadék. Lószerszámok.
Landesmann Sámuel
szíjgyártó és nyerges
Sátoraljuhely, Rákóczi-utca (Kispiacz).

Védjegy: „Horgony”
A Liniment Capsici comp.
a Horgony-Pain-Expeller pállá a egy régióknak bizonyított készítmény, mely már több mint 30 év óta legjobb fájdalom-csillapító szerek között a közvélemény, csúsznál és megfűléseknél bebiztosított képpén használva.
Figyelmeztetés. Súlyos hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, a mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzőssel ellátott dobozban van csomagolva. Ara üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és úgy-szólván minden gyógyszerárban kapható. — Forgákár: Török József gyógyszerésznél, Budapesten.
Richter gyógyszerár
az „Arany oroszlánhoz”, Prágában.
Elisabethstrasse 5 neu. Mindennapi szétvadás.

Friedman Mórné
okl. szűléssznő
november 1-étől lakását Grünwald B. és Cársa szállító Percsenyi utcai házába helyezte át.

Hirdetmény.
A t. ez. közönség tudomására hozatik, hogy alulírt intézet földbirtokokra és S.-A.-Ujhelyben lévő házakra 10—50 évig terjedő **törlesztéses kölcsönöket** eszközöl.
A feltételekre vonatkozó bővebb felvilágosítással szolgál a
S.-A.-Ujhelyi Népbank mint Takarékpénztár

Kimerítő és lelkiismeretes tudósítással szolgál a helybeli törvényszékileg bejegyzett cég a
„Felsőmagyarországi Tudakozó iroda”
Bővebb felvilágosítással szolgálnak
Landesmann Miksa és Waller Aladár cégtulajdonosok.

Hirdetmény.

Ertesítjük a t. cz. közönséget, hogy Sátoraljaujhelyben és nagyobb vidéki városokban levő házakra, továbbá földbirtokokra

10—70 évig terjedő

Zörlesztéses kölcsönöket

eszközünk.

Az ide vonatkozó közelebbi felvilágosítások hivatalos helyiségünkben megszerezhetők.

Sátoraljaujhelyi
Polgári Zakarékpenztár és Kitelegylet.

Tulhalmozott

raktáram miatt x

áruimat

minden elfogadható

ár mellett elárusítom.

Tisztelettel

WESSELY MÓR
férfi, és női ruhaárúháza.

Minden okos háziasszony

STELLA (élesztő helyett)

sütőporral süti tésztáját.

Kapható minden jobb fűszerkereskedésben.

Oh jaj!

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásúak

EGGER mellpasztillái,

az étvágyat nem rontják és kitinő ízűek.

Doboza 1 K. és 2 K. Próbadozoz 50 fillér.

Fő- és szerküldési raktár

„Nádor”
gyógyszertár

Bpost, VI. Váczi körút

Éljen!

Egger mellpasztillái csakhamar meggyógyított.

Sátoraljaujhelyben kapható: Kádár Gyula, Kincsesy Péter, Widder Gyula, Homonán: Szekerák Aladár, Fábíán Arnold, Nagymihály: Szőlősi Sándor, Tolvay Imre.

Értesítés.

Üzlethelyiséget házannak lebontása és pénzügyi palotává építése miatt legkésőbb

1906. február hó 15-éig

ki kell ürítenem — más helyiséget pedig nem kaphatok — árukészletem kiadását határozom el, de nem mint végeladást, mert arra készült silány áruval nem rendelkezem, hanem a nálam megszokott rendes realis portékával.

Készletemet tisztelt vevőimnek oly előnyös árban óhajtóm három hónap alatt eladni, hogy azt jutányos voltánál fogva, a szükségleten kívül, a közel jövőre is beszerezhetik.

Raktárom a legjobb és legdivatosabb árukkal van felszerelve, miért is ajánlatos a szükséglet mielőbbi fedezése.

A nagyérdemű közönség b. látogatását kérve, maradtam

kiváló tisztelettel

SCHÖN SÁNDOR

Sátoraljaujhely.